

norsk

FILATELISTISK

TIDSSKRIFT

Nr. 9

Facit

er nå i handelen!

Det lønner seg å
kjenne de nye prisene!

Til glede for alle Norden-samlere har den bl. a. følgende nyheter: Norge omarbeidet og utvidet. Island har fått priser på fire-blokker. Færøyene og Dansk Vestindien er komplettert. Hele Norden har nå også priser for serier. Eget avsnitt fordeler motivmerkene i de forskjellige grupper. Eldre nordiske merker er illustrert i praktesempler med veiledende priser — et meget interessant avsnitt!

Store prisforhøyelser også på moderne merker.

Facit 1962 er utvidet med mere enn 60 sider, men koster likevel bare n.kr. 14.50 — FH-nytt sendes gratis til alle Facit-kjøpere.

Facit 15. årgang!

FH's 25. år!

FRIMÅRKSHUSET A/B

Tel. 11 05 99, 11 41 50 Mästersamuelsgatan 3, STOCKHOLM Postgiro 53 301

Engrossalg : Mästersamuelsgatan 1, STOCKHOLM Tel. 21 16 60 Postgiro 39 03 01

Norsk Filatelistisk Tidsskrift

UTGITT AV NORSK FILATELISTFORBUND

Redaktører:

F. C. MOLDENHAUER JR. (ansv.)

EIVIND EVENSEN

Postboks 49 . MINDE . BERGEN

Forretningsfører:

O.r.sakfører LEIV A. BRECKE

Torggt. 1 . Oslo

Tidsskriftet sendes gratis til medlemmer av klubber tilsluttet Norsk Filatelistforbund.

Årsabonnement Norge kr. 16.—.

Annual Subscription all Foreign Countries kr. 20.—.

Annonsepriser . Advertising rates:

1/1 side (page)	kr. 150.00
1/2 ———>	80.00
1/4 ———>	50.00
1/8 ———>	30.00
1/16 ———>	20.00

payable in Norwegian kroner or foreign exchange at current rates.

Samlerannonser:

kr. 1.00 pr. linje, minimum kr. 5.00, for medlemmer av forbundsklubber og faste abonnenter (omfatter ikke annonser angående salg av merker, samlinger og rekvisita). Bare forskuddsbetalte samlerannonser blir tatt inn.

Opplag: 2250 eksemplarer.

Tidsskriftet kommer ut med ett nummer i måneden — juli og august unntatt. For juli og august utgis et dobbelt-nummer.

Bestillinger på tidsskriftet, særtrykk, enkelte nummer samt korrespondanse angående annonser, sendes forretningsføreren.

Forbundets postgironummer er: 69 268

Bankgironummer er: F 8299 B/179.

Korrespondanse angående tidsskriftets redaksjon sendes redaksjonen direkte.

Trykt hos Ed. B. Giertsen A/S, Bergen.

PRISLISTE OVER NORSKE FRIMERKER

og førstedagsbrev januar 1961

utgitt av Norsk Frimerkehandlerforening
til salgs i alle frimerkeforretninger.

Pris kr. 1,50 + porto 20 øre.

ALLE NORSKE FRIMERKER

kjøpes kontant. Innkjøpsliste (januar 1961)
over brukte og ubrukte frimerker samt
førstedagsbrev sendes mot 70 øre
i ubrukte frimerker.

ANTON HOLMBOE

Frimerker en gros.

Prof. Dahls gate 53 B, Oslo. Telef. 55 12 25.
Medlem Norsk Frimerkehandler Forening.

Godt utvalg

i norske og skandinaviske frimerker.

Pakker fra alle land.

Albums - Kataloger - Rekvisita etc.

S. D. MELBYE

Frimerkeforretning

Universitetsgaten 11 - Oslo

Medlem Norsk Frimerkehandler Forening.

Besøk

Postmuseet

Åpningstider:

Søndag kl. 12—15
Tirsdag , 10—15
Torsdag , 10—15
Fredag , 10—15

BYTTERINGEN TAASTRUP

kan stadig optage nye norske samlere som medlemmer, forlang bytteregler og eventuelt ogsaa prøvesending. Oplys samleromraade.

BYTTERINGEN, Parkvej 29
TAASTRUP, DANMARK

Plateteknikken for de eldre norske frimerker i boktrykk.

Fortsatt fra nr. 7-8/1961.

Av Carl H. Werenskiold.

Her kan nevnes at prøvetrykk kunne tas bare av de speilvendte stemplene med senket tekst, nemlig originalstemplet, annenoriginalene, og trykkstemplene. Matri-sene var ubrukbare til trykning. Deres eneste funksjon var å overføre stemplets form fra ett trinn til et annet.

Det er en kjent sak at merkene i disse utgavene varierer sterkt i størrelse. I min nevnte artikkel⁸ har jeg bevist, ved nøyaktige målinger, at denne variasjon skyldes forskjeller i *klisjeenes* størrelse på grunn av håndteringen av de tynne kopperbelegg i de tre felningstrinn, og *ikke* papirets beskaffenhet som tidligere antatt.

Man vil legge merke til at fremstillingen av trykkstemplene ifølge tabell 1 krevet 4 arbeidstrinn, da originalstemplet hadde ufullstendig tekst. Hvis teksten i originalstemplet hadde vært fullstendig, som i fig. 1E, hadde man klart seg med bare 2 arbeidstrinn.

De andre platene i skilling posthornserien ble laget på samme måte, med det forbehold at stemplenes antall i annen-original-blokken ikke alltid var 12.

Øre Skravert Posthorn og Krone Oscar II utgavene.

Platene for øre skravert posthorn og krone Oscar II utgavene (Norgeskatalogen nr. 22—34) ble også laget på denne måte. Originalstemplene ble levert av gravør Batz. Stemplenes antall i annen-original-blokken var her 6 i noen tilfeller, 12 i andre.

For kronemerkene, som skulle trykkes i to farger, behøvdes to originalstemplar, ett for rammen og ett for «vignetten» (kongens portrett). Verditallene ble i hvert tilfelle inngravert på 6 annen-originaler av rammen. Én og samme vignettplate ble brukt for alle tre utgaver i denne kroneserie.

Merkene varierer i størrelse igjen på grunn av forskjeller i trykkstemplenes størrelse.

«21 mm» utgavene, Petersen og Johnsen.

I «21 mm»-utgavene (Petersen og Johnsen, Norgeskatalogen nr. 35—40) ble originalstemplet med midtstykke avformet et

Forts. s. 132.

Den ansvarlige —

— og den *Uansvarlige*.

«I 1963 er det 150 år siden Ivar Aasen ble født, og Noregs Mållag arbeider nå med spørsmålet om å få utgitt et særskilt frimerke til dette jubileet.» Denne meldingen fant vi her om dagen i dagspressen. Og selvfølgelig — forslaget om et Aasenmerke støtter vi absolutt. Av samme oppfatning er også vedkommende avis for den fortsetter «... så store får som Ivar Aasen satte etter seg i norsk kulturliv, så er det rimelig at styresmaktene går med på dette ønsket.» Et synspunkt vi støtter på det beste.

Vi er oppmerksom på at vi har beveget oss farlig langt ut på glattisen når vi her i Norsk Filatelistisk Tidsskrift trekker fram Ivar Aasen og hans arbeid med det norske språket. For sjelden har vi truffet på en så kompakt masse konservative riksmålsfolk som nettopp blant filatelistene, og Aasen og landsmålet hans er for de fleste bentfram som hår i suppa. — Godt ord, kjære leser, det er ikke meningen å ta opp noen språkdebatt — langt ifra — Norsk Filatelistisk Tidsskrift er språklig nøytralt. Når vi nå har sagt dette er det for å gardere oss når vi siterer vedkommende avis nok en gang. «Av denne (meldingen fra Noregs Mållag) går det fram at en vil be om å få navneformen «Noreg» på det aktuelle merket.» Ser man det — vi føler hvordan våre lesere fnyser over en slik henvendelse. «Vi husker Garborgmerkene og alle de forviklinger det skapte — dessuten er det vedtatt at bare navneformen Norge skal brukes osv. osv.» Jo, vi er klar over det, og det er avisen også når den spør at «... så nå vil nok Poststyret få et vanskelig og delikat problem å stri med når det blir aktuelt å gi ut et Aasen-merke».

Vi kan forstå nynorskfolkene og Noregs Mållag når de ber om denne navneformen. Det må jo virke nesten blasfemisk å bruke «Norge» i forbindelse med landsmålet skaper, men på den annen side er jo formen «Norge» også nynorsk i dag, men likevel. Saken er følelsesmessig — og når det gjelder språket så er all fornuft lagt på hyllen. Vi tror derfor at her gjelder det mer enn noen gang å bruke sunt vett.

Siden vi er inne på Poststyret og deres problemer så kom vi i tanker på de kommende frimerkeutgaver. Ikke slik at vi har

noe å utsette på de nye emisjoner — nei, både Nansen, Amundsen og Nobel er ærlig verd et frimerke, men etter vår oppfatning er det nok med ett. La gå med at vi er ute og ber for «vår syke mor». Vi innrømmer gjerne at vår beveggrunn ene og alene er at det blir så fryktelig dyrt for oss å følge med i galloppen. Vi har nemlig så mange frimerkevenner som vi sender en hilsen til første utgivelsesdagen, og slik som nå nettopp med Universitetsmerkene, ja, Håkonshallen også, så kom det oss på atskillige kroner —. Vi kan også ta med skipsserien og idrettsmerkene. Det er etter vår mening unødvendig med så mange og for all del dyre merker i hver serie. Vi hadde riktig nok både SAS og Europa med bare ett, men her var jo verdiene 90 øre. Så kom altså Håkonshallen med 1 krone foruten 45 øre, og Universitetet med hele en krone og femti øre. Grunnen til disse uortodokse verdier er at det er så mye 90 øres merker på markedet. Men hvis vi ikke trenger utenlandsporto så sløyf den, og la oss få kun ett merke — 45 øre. Hvis en så har lyst på flere merker, som er unødvendig særlig når det er samme motiv på begge, så går det meget godt an å gi ut et 25 øre, altså brevkortporto.

Derfor kjære Poststyre, vær så snill ikke å gi ut så dyre merker. Misforstå oss endelig ikke derhen at vi vil innskrenke utgavenes antall — som vi tidligere har hevdet her på denne plass så mener vi at dagens frimerkepolitikk er både sunn og riktig. Det er bare verdiene vi har noe å utsette på. Frimerkesamlerne er våre gode kunder, skrev byråsjef Tommelstad i forrige nr., og det vil vi fortsette med å være, men sannelig svir det når vi skal sende en hilsen til for vårt vedkommende 10 forbindelser, og så kostet det oss 25,— kroner nå med Universitetsmerkene.

Tenk på alle dem som sender både tjue og tredeve — tenk på det kjære Poststyre, når dere neste gang setter verdier på frimerkene.

Norsk Filatelistisk Tidsskrift.

Mangler De eldre årganger eller hefter? Ved henvendelse til forretningsføreren kan De få vite om det manglede kan skaffes.

PROPAGANDASJEFEN

forretningsføreren og sekretæren Leiv A. Brecke.

— Nå navnet skjemmer ingen, men personlig syns jeg nok at «propagandasjef» har en litt ekkel klang, men la gå — det er selvsagt reklame eller om du vil propaganda for jubiléumsutstillingen vår «Filos 61» det går på nå om dagen.

— Og hva har dere så å — vel, propagandere for?

Når vi slår dørene opp for den offisielle åpning torsdag den 21. september kl. 12 i Oslo Handelstands lokaler på Karl Johan vil 150 rammer med all verdens frimerker slå en i møte. Særlig vil jeg nevne samlingene fra Europa — det er så fine saker at mang en internasjonal utstilling knapt kan hamle opp med maken. Og så en morsom ting — 20 mm. Her er rikt utvalg, og det er jo nettopp interessant siden utstillingen på en måte feirer 75-års minnet for disse merkene — en ting vi har gjort bruk av i den vakre utstillingsblokken vår. Vi har lagt stort arbeid ned i denne tingen, og personlig syns jeg den er meget pen. Så er vi i full sving med utstillingskatalogen. Det blir en stor trykksak på 64 sider, og her vil våre gjester finne alle opplysninger. Vi lever jo i en tidsalder der rasjonalisering er det store slagord, og derfor benytter vi samme format som på De No Fil — katalogen. Medaljebildet blir for øvrig også maken til De No Fil, men selvsagt med nytt navn.

— Jaha, men noen til å skille klinten fra hveten trenger dere vel, eller er det bare hvete?

— Det er masse fint, men selvsagt er ikke alt like bra, og vi har en ypperlig jury — Dan Thune Larsen, Per Gellein, F. Walter-Johannesen, Leif Mürer og Ragner Breda Sørensen. Og de herrer er ikke tomhendte — en rekke ærespriser står til deres disposisjon. Oslo By har gitt en pris til beste samling i konkurrerende klasser. Det er en nydelig sak — en gammel laugspokal i tinn. Postverket har gitt en krystallvase til beste norske eksponat, og dessuten er det ærespriser fra Norsk Filatelistforbund, Bergens Filatelist-Klub, Sveriges Filatelistförörening, Stockholm og Oslo Filatelistklubb. Fra American Philatelic Society er det gitt tilsagn om en plakett. I tillegg kommer så medaljene i de tre valørene forgylt sølv, sølv og bronse, og som seg hør og bør — diplom.

— Unnskyld et lite spørsmål — vet du om postverket i Oslo er utsolgt for 45 øres jubiléumsmerker? Det er flere av oss som undret seg

over at brev fra «Filos 61» er frankert med 45 øre kong Olav.

— Nei sier du det — frimerkeklistring ligger dessverre under en annen avdeling. Men vi har mere å by på...

lørdag den 23. september blir det arrangert en fest i Oslo Handelstands lokaler — altså samme sted som utstillingen holdes — med utdeling av ærespriser og forgylte medaljer. For å sette litt ekstra spiss på festen tar vi besteklærne på for anledningen, og når jeg røper at Trygve Sommerfeldt er festkomité-sjef så skulle vel videre propaganda være unødvendig. Vi skal feste litt til også, kl. 15 åpningsdagen holdes det en lunch for imbudte.

— Og innimellom all denne reklamen forretningsfører du Norsk Filatelistisk Tidsskrift.

— Ja, og merkelig nok, det er en del arbeide med det. Må jo alltid passe på adresseforandring, og annonseeksemplar, og selvsagt det viktigste og det vanskeligste — annonsetegning. Det er nok dessverre ikke så lett å få fatt i annonsører, opplaget vårt er ikke så stort som vi skulle ønske — og butikk er nok forretning også når det gjelder frimerker.

Og så er du sekretær for Norsk Filatelistforbund.

— Ja, og den kontakten jeg på den måten får med samlere rundt om i landet er en hyggelig avveksling fra mitt ordinære arbeid.

— Så mange fine verv må jo bringe en masse mynt i posen?

— Jeg sitter vel bokstavelig talt i samme båten som redaktørene i så henseende, slutter sekretæren, forretningsføreren og propagandasjefen, o.r.sakfører Leiv A. Brecke med et smil.

«Velkommen til Filos 61»!

Plateteknikken for de eldre norske frimerker i boktrykk.

Forts. fra s. 129.

ukjent antall ganger og avtrykkene satt sammen til en eller flere matriseplater. Fra disse felte man så det fornødne antall trykkstempler, som selvfølgelig var ufullstendige i teksten. Punktumet og det lille verditall ble endelig inngravert for hånden på samtlige trykkstempler, hvorved oppsto 100 gravingstyper i frimerkene for hver plate. Så vidt bekjent, ble nr. 35, 39, 40 I og 40 II hver trykt fra én plate à 100 stempler. Mine undersøkelser⁹ av nr. 36 — 37 I — 37 II (alle trykt fra felles plater) og av nr. 38 har vist at i hvert av disse to tilfeller ble brukt 3 plater à 100 stempler (300 gravingstyper). Det ligger nær å anta at flere, muligvis 3, matriseplater ble anvendt i begge tilfeller.

Merkene varierer sterkt i størrelse, av samme grunn som før.

Man vil legge merke til at Johnsen klarte seg med to arbeidstrinn for hver av platene, men måtte til gjengjeld inngravere punktum og lille verditall på samtlige trykkstempler. På grunn av hans lave kontraktpris, 31 øre per 1000 frimerker, måtte han innrette seg høyst økonomisk for å kunne få fortjeneste på trykningen. Da platene for nr. 36 på et meget tidlig tidspunkt i trykningen ble nesten ubrukbare på grunn av grøtet trykk, fant han det nødvendig, som billigste utvei, å oppgravere visse deler i samtlige klisjeer til nr. 37 I og 37 II for å kunne fullføre trykningen. Som resultat av denne sørgelige erfaring ble originalstemplet oppgravert i posthornet til den såkalte uskraverte form, og ble så brukt med større hell i fremstillingen av de 3 plater for nr. 38. Det er derfor høyst usannsynlig at Johnsen har foretatt noen utskiftning av klisjeer i platene for disse utgaver.

Skilling Oscar I utgavene.

Trykkplatene for denne serie (Norgeskatalogen nr. 2—5) er fremdeles i behold i Postmuseet i Oslo. På min oppfordring og ved Postmuseets imøtekommenhet har Eivind Wirsching (Kristiansand) velvilligst besiktiget disse plater. For hans greie opplysninger med fotografier og skjemaer er jeg ham meget takknemlig.

For hver utgave er platen sammensatt av fire blokker (A, B, C og D), hver bestående av 25 trykkstempler fremstillet i kopper ved elektrotypi. De tynne (ca. 0,1 mm) kopperbelegg er utfyllt med typemetall og loddet fast på en ca. 1,5 mm tykk messingplate. Den samlede tykkelse er ca. 2,5 mm. Hver blokkplate er gjennomhullet på flere steder mellom klisjeene for stifting til en tykk (nesten typehøy) treplate. Av og til måtte

de fire blokkplater tas av treplaten for rensning og ble derpå stiftet tilbake på treplaten, ikke alltid i samme rekkefølge. Idet blokkplatene således ikke inntok konstante plasser i trykkplaten, har man måttet nummerere merkevariantene i sammenheng med blokkplatene,¹⁰ og ikke, som ellers vanlig, fra 1 til 100 i frimerkearket. Varianten A 1, for eksempel, kunne således svare til stillingene 1, 6, 51 eller 56 i arket.

Det er visstnok gravert bare ett originalstempel¹¹ til hele denne serie. Man må da anta at nedre rammefelt i originalstemplet har vært uten graving, og at man har laget en annen-original for hver verdi (2, 3, 4 og 8 skilling), og har inngravert tallene og verdibetegnelsen på denne. Dette finner støtte i den omstendighet at merkebilledet og inskripsjonene i venstre, øvre og høyre rammefelter er konstante i alle verdier, mens teksten og tallene i nedre rammefelt nødvendigvis varierer med verdien. I 3 skilling er tallene og inskripsjonen også betydelig høyere enn i de andre verdier.

Merkene varierer noe i størrelse (ca. 0,3 mm i høyden), og en lignende variasjon i klisjeenes størrelse fremgår av målinger på et fotografi av en av blokkplatene.

Våpen 1867 utgavene

Da 2, 4 og 8 skilling merkene i denne serie (Norgeskatalogen nr. 11—15) utviser tydelige avvikelser i tegningen, f. eks. henholdsvis 24, 27 og 28 loddrette linjer i skjoldet, må det anses som sikkert at et originalstempel (i stål) ble laget for hver av disse verdier¹². I 1 og 4 skilling merkene finner man derimot en slående likhet i tegningen, og det samme er tilfelle med 3 og 8 skilling merkene. Det er derfor høyst sannsynlig at originalen for 1 skilling stemplene ble fremstillet som annen-original fra 4 skilling originalen ved nedskjæring av 4-tallene på blymatrisen til små plane flater og inngravering av 1-tallene og om-

⁹ Norsk F.T. 1952, s. 88—90, 104, 183—184; 1953, s. 71—74; 1957, s. 128—132, 167; 1958, s. 116.

¹⁰ Collectors Club Philatelist, vol. 5—6. Stamps, Oct. 5, 1935; Jan. 11, 1936; Jan. 18, 1936; Jan. 25, 1936. Billig's Philatelic Handbook, vol. 9, s. 134—163.
Nord. F.T. 1927, s. 82.
Jellestad: «Norske Frimerker og Varianter» (Norsk F.T. Særtrykk nr. 2.).

¹¹ Anderssen og Dethloff: «Norges Frimerker 1855—1924», s. 28.

¹² Anderssen og Dethloff: «Norges Frimerker 1855—1924», s. 64—66.

liggende skravering på felningen som annen-original. Denne nyskraveringen ble til dels mindre vellykket. 3 skilling originalen må være blitt fremstillet på samme måte som annen-original fra 8 skilling originalen ved forandring av 8-tallene til 3-tall. Man har tidligere¹² ment at 1 skilling originalen ble fremstillet som helt nytt originalstempel ved overføring av 4 skilling tegningen og forandring av 4-tallene til 1-tall. Fremstillingen av 1 skilling originalen ved felning som annen-original som beskrevet ovenfor synes imidlertid å være en langt enklere og

rimeligere forklaring, spesielt når man tar i betraktning den slående likhet i tegningen og at visse platefeil i 4 skilling merkene gjenfinnes i 1 skilling merkene. Av originalstemplene i denne serie er bare 8 skilling stemplet i behold. Dette har som bekjent vært brukt gjentagne ganger ved fremstilling av nytrykk.

Fremstillingen av 2, 4 og 8 skilling trykkstemplene i denne serie krevet bare to arbeids-trinn, da originalstemplet i hvert av disse tilfeller hadde fullstendig tekst. Arbeidsgangen var som antydnet i tabell 2.

Tabell 2

Våpen 1867: 2, 4 og 8 skilling

Arbeids-trinn	Fellings-trinn	Beskrivelse	Utseende		Teksten (hvite deler i merket)	
				Jfr. Fig.		
0	—	Originalstemplet (stål)	Speilvendt	1 E	Fullstendig	Senket
1	—	Avforming av originalstemplet i bly, antagelig flere ganger til et (ukjent) antall matriser.	Rettvendt	1 F	Fullstendig	Opphøyd
2	1	Fellinger fra matrisene for å fremstille fornødne antall trykkstempler.	Speilvendt	1 G	Fullstendig	Senket

Fremstillingen av 1 og 3 skilling trykkstemplene krevet derimot 4 arbeidstrinn, i det tallene i originalene som ble brukt i disse tilfeller, nemlig 4 og 8, måtte endres til henholdsvis 1 og 3, hvilket

nødvendigjorde fremstilling av annen-originaler. Arbeidsgangen må derfor ha vært som anskueliggjort for 1 skilling platen i tabell 3.

Tabell 3

Våpen 1867: 1 (og 3) skilling

Arbeids-trinn	Fellings-trinn	Beskrivelse	Utseende		Teksten (hvite deler i merket)	
				Jfr. Fig.		
0	—	4 skilling originalstempel (stål)	Speilvendt	(1 B)	Feil tall	Senket
1	—	Avformning av originalstemplet i bly. 4-tallene skjæres vekk til små plane flater.	Rettvendt	(1 C)	Feil tall, som skjæres vekk	Opphøyd
2	1	Felling fra matrisen og inngravering av 1-tall, hvorved oppsto brukbar annen-original.	Speilvendt	1 D 1 E	Tallene rettet ved gravering til 1	Senket
3	2	Felling fra annen-originalen, antagelig flere ganger, og sammenlodning av matrisene til en plate.	Rettvendt	1 F	Fullstendig med riktig tall	Opphøyd
4	3	Et antall fellinger fra matriseplaten for å fremstille fornødne antall trykkstempler.	Speilvendt	1 G	Fullstendig	Senket

Frimerkepressen går.

Norge.

10. oktober kommer minneutgaven til 100-årsdagen for Fridtjof Nansens fødsel. Verdiene er 45 øre rød og 90 øre blå. Merkene gjengir Nansens portrett tegnet av Arne Jansson.

Danmark.

Den 21. september kommer der igjen 2 nye verdier i bruksserien med kong Fredrik IX's portrett. Verdiene er 40 øre grå og 90 øre olivengrønn.

Sverige.

2 nye frimerker med innskriften: «Svenskt Tryck från press till bibliotek 1661—1961» blir utgitt den 22. september. Verdiene er 20 øre og 1 krone, og fargene er henholdsvis rød og blå. Som vanlig er 20 øres verdien både to-sidig og tre-sidig tagget. Frimerkene minner om den bestemmelse som Karl XI's formynderregjering fastsatte den 22. september 1661. Denne bestemmelse gikk ut på at alle svenske trykkerier skulle sende inn til kansellet 2 trykte eksemplar av all sin produksjon. Det ene eksemplar var bestemt for Kungliga Biblioteket. I dag får ytterligere 4 bibliotek nytte godt av denne ordning med «bibliotek-eksemplar», nemlig bibliotekene i Uppsala, Lund, Göteborg og Umeå. I 1661 var trykkerienes antall 8. I 1961 er der 1413, og mellom 2 og 300.000 trykksaker sendes til bibliotekene pr. år. Sverige var et av de første land i verden som innførte bestemmelsen om «bibliotek-eksemplar».

Den 28. august kom et nytt merke i bruksserien «Tre Kronor». Verdiene er 2 kr. 50 øre og fargen er lys grønn. Merket ble utgitt to-sidig tagget i ruller.

Australia.

Den 20. september kommer 5d merket i anledning 100-årsdagen for Dame Melbas fødsel. Frimerket gjengir marmorbysten som finnes i nasjonalgalleriet i Victoria.

Australian Antarctic Territory.

Den 18. oktober utkommer et 5d merke med et hittil ikke offentliggjort portrett av avdøde Sir Douglas Mawson, som var leder for den australske antarktiske ekspedisjon i 1911—1914. Merket vil være gyldig for frankering såvel i Australia som i Territoriet. Fargen er grågrønn.

Det er neppe mulig å fastslå hvorvidt trykkstemplene i denne serie ble satt sammen til plater på samme vis som i Oscar I serien, nemlig ved montering på messingplate, som ble stiftet til tre-blokk, eller som i skilling posthorn utgavene, hvor hvert stempel hadde egen fot og kunne skiftes ut ved oppspenning av platen, når som helst dette var ønskelig.

Merkene i denne serie varierer ca. 0,3 mm i størrelse, og målinger foretatt på fotokopi av helark av frimerker tyder på en lignende variasjon i trykkstemplenes størrelse.

Eire.

Frimerkene som blir utgitt i anledning 1500-årsdagen for Eires skytshelgen, St. Patrick's død, kommer 25. september. Serien består av 3 verdier, 3d, blå, opplag 25 mill., 8d, lilla, opplag 1/2 mill. og 1/3d, grønn, opplag 1 1/4 mill. Samtlige verdier viser St. Patrick.

Fiji.

Regjeringen på Fiji skal utgi 8 nye frimerker for å forbedre og standardisere den nåværende bruksserie. 10/— verdien vil bli gjeninnført og 2 1/2d verdien vil bli trukket tilbake. Dessuten vil billedene på 7 verdier bli forandret. Den første av disse nye tegninger, 8d ble utgitt den 1. august. Merket gjengir en hibiscus-blomst, symbolet på de vakre Sydhavs-øyene.

Forenede Nasjoner.

Utgave-datoen for merkene i forbindelse med FN's økonomiske kommisjon for Syd-Amerika var i forrige nummer dessverre angitt som 18. desember, istedenfor det riktige som er 18. sept.

Israel.

Nyttårsmerkene og merket i anledning 200-årsdagen for Rabbi Israel Baal Chem Tov's død, som vi meldte om i forrige nummer, ble alle utgitt den 21. august.

Italia.

100 årsdagen for Italias samling ble feiret med en serie frimerker den 12. august. Serien består av 6 merker i verdiene 15, 30, 40, 70 115 og 300 lire.

Liechtenstein.

Den 3. oktober utkommer årets Europa-merke fra Liechtenstein. Som i fjor har landet også i år valgt et helt særskilt motiv for disse merker, noe som jo er forståelig da landet ikke er med i C.E.P.T. Merket er pålydende 50 Rp. og er fremstillet i flerfargetrykk. Samlere vil uten tvil huske fjorårets Europa-merke fra Liechtenstein, som noteres i AFA 1962 i kr. 60,—, men vi er temmelig sikker på at årets Europa-merke ikke vil oppnå en slik notering. Samme dato suppleres den kurerende serie med verdiene 80, 90 og 100 Rp.

Nederlandsk Ny-Guinea.

Den årlige serie med tillegg til sosiale formål ble utgitt den 15. september. Serien består av 4 verdier og gjengir insekter på sine vertsplanter i naturlige farger. Verdiene er 5 + 5, 10 + 5, 25 + 10 og 30 c + 10 c.

Nederland.

Årets Europamerker kommer den 18. september, vil være til salgs til og med 14. oktober og fankaturgyldige ut 1962. Motivet er igjen fellesmotivet med de 19 duer som flyr i flokk. Dette motiv ble forøvrig tegnet av den nederlandske kunstner Theo Kurpershoek. Verdiene er 12 c, gyldenbrun og 30 c, grønnlig-blå.

Nord-Vietnam.

utga den 20. juli 2 frimerker i anledning forbundet mellom byene Hanoi, Hue og Saigon. Verdiene er 12 xu og 3 dong. Samme dag ble også utgitt 2 merker for å markere kampen for et samlet Vietnam. Verdiene er 12 xu og 2 dong.

Polen.

En ny serie på 6 merker ble utgitt den 21. juli for å gjøre oppmerksom på Polens vestlige områder. Merkenes trykkes i par ett vertikalt ett horisontalt med beskrivende vedheng. Det vertikale merke viser byvåpen, det horisontale et bilde fra byen. Begge merker i paret har samme verdi, slik at serien består av 2 merker til 40 gr., 2 til 60 gr. og 2 til 2,50 zł. Byene som er representert er henholdsvis Oppelen, Breslau og Stettin. Serien på 2 frimerker som ble utgitt i anledning den 30. internasjonale utstilling i Poznan, ble den

29. juli forøket med en minneblokk, hvor 2 eksemplarer av den høyeste verdi, 1,50 zł. er gjen-gitt. Blokken er utgitt i anledning den internasjonale frimerkeutstilling Intermess II, og kostet 4,50 zł. Merkenes er uttagete.

Somalia.

En ny bruksserie luftpostmerker ble utgitt i slutten av august. Verdiene er 0,60, 0,90, 1,00, 1,80, 3,00, 5,00 og 10,00 Sh. So.

Spania.

Til 25-årsdagen for begynnelsen av borgerkrigen i Spania ble det den 10. juli utgitt en serie på 12 merker. Verdiene er 70 og 80 cts., 1, 1,50, 2, 2,30, 2,50, 3, 5, 6, 8 og 10 ptas. Merkenes gjengir symbolsk og på annen måte scener fra kampene.

Sveits.

Den 18. september blir en kostbar dag for dem som samler sveitsiske merker, særlig for dem som holder seg til det ubrukte. Denne dag utgis nemlig årets Europa-merker i verdiene 30 Rp., rød og 50 Rp., blå. Samtidig kommer også toppverdiene i den nye bruksserien. Til motiv for disse er blitt valgt de 4 evangelister, Matheus, Marcus, Lucas og Johannes, som er gjengitt med sine symbolske dyr. Matheus med sin engel pryder 3 Fr. verdien

som er lilla, Marcus og løven er gjengitt på den blå 5 Fr., Lucas og den bevingete tyr finner man på den mørke brune 10 Fr. og Johannes med ørnen avslutter serien med den orange-brune 20 Fr.

Tyrkia.

Det er i år 50 år siden Kandilli-observatoriet ble opprettet av Fatin Gøkmén. Dette ble minnet med en serie på 4 merker med tilleggsverdi den 1. juli. Verdiene er 10 + 5, 30 + 5, 40 + 5 og 75 + 5 kurus.

Forbundsrepublikken Tyskland.

Bruksserien ble den 3. august supplert med 2 nye verdier, 7 Pf, brun med bilde av den hellige Elisabeth av Thüringen, og 8 Pf., fiolett, Johannes Gutenberg. De samme merker ble også utgitt med innskriften «Deutsche Bundespost Berlin».

I anledning utstillingen «Brevet gjennom 500 år», ble det den 31. august utgitt et 7 Pf. merke i fargene rødbrun og sort med bilde av et Nürnberger brevud fra 1700-tallet.

For å feire 900-årsjubileet for domkirken i Speyer kom det den 2. september et rødt 20 Pf. merke.

Folkerepublikken Tyskland.

Den 6. juli utkom en serie på 3 merker til verdensmesterskapet i kano-paddling. Verdiene er 5, 10 og 20 Pf.

I anledning verdensmesterskapet for sports-

fiskere i Dresden ble det den 21. juli utgitt 2 fri-merker. Verdiene er 10 og 20 Pf. Den 9. august ble det utgitt 3 blomstermerker i anledning den internasjonale hageanleggs-utstilling i Erfurt. Verdiene er 10, 20 og 40 Pf.

U.S.A.

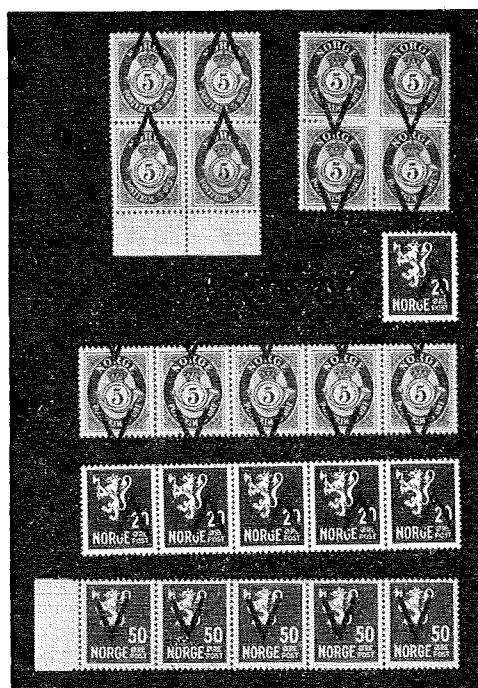
Den 15. juni kom en ny verdi i den kursende serie, nemlig 11 cent. Den 28. juni kom et nytt 13 cent luftpostmerke. Den 11. juli ble det utgitt et 4 cent merke i anledning 100-årsdagen for senator George W. Norris' fødsel. Den 28. august ble det utgitt et 4 cent merke i anledning 50-årsdagen for opprettelsen av Marinens luftvåpen. Den 4. september kom et 4 cent merke «Workmens Compensation», og 4. oktober blir Frederic Remington minnet med et 4 cent merke.

Østerrike.

Til minne om opprettelsen av Sonnblick-Observatoriet for 75 år siden utkom den 29. august et frimerke med bilde av observatoriet pålydende 1,80 S. Opplaget er 3 mill., og fargen er ultramarin.

Den 13. september utkommer et stålgrått 3 S. merke i anledning «Verdensbank-kongressen 1961 i Wien». Merket gjengir en jordkule og en Mercur-figur. Opplaget er 3 mill. Samme dag vil det bli utgitt en serie på 5 merker med innskriften «15 Jahre Verstaatlichte Unternehmungen». — Merkene viser statsdrevne industrier. Verdiene er 1 S, stålgrå, 1,50 S, grønn, 1,80 S vinrød, 3 S, rødviolt og 5 S blå. Opplagene er også i dette tilfelle 3 mill. for hvert merke.

Atter forfalskning nr. 2 av 50 øre V.

Forleden dag ble der levert meg 3 stk. 5-striper (hvorav 1 på rek. brevstykke) og et par — **alle horisontale** — av N. K. nr. 272 — 50 øre V med vannmerke for ekspertise.

Jeg tenkte straks at dette måtte være **forfalskning nr. 2**» og ved nærmere undersøkelse hjemme viste det seg at dette stemte på alle punkter.

Forfalskningen er nærmere omtalt av meg på side 232 i N.F.T. 1948, — og også senere. Selve V-forfalskningen er god, i det V-en ligger meget nær opp til den originale «Ludlow — V», — men **V-en's stilling i stripene** (alltid 5 stk. i horisontal stilling!) er feil sammenliknet med originaloppsettingen!

Ovennevnte striper og par **er alle stemplet!** Brevstykket er stemplet 5—11—42 med R. Oslo 1002 som rekomandasjonsbevis, — de andre 3 objektene er stemplet 7—11—42. Det er første gang jeg ser **stemplede** eksemplarer av «forfalskning nr. 2».

Hvis jeg kan gi ytterligere opplysninger om kilden til nevnte forfalskning, skal jeg omgående gi supplerende opplysninger, — men jeg må påny anmode alle samlere om å utvise den største forsiktighet med kjøp av 50 øre V med vannmerke, som ialt har 3 forskjellige falske V-overtrykk!

Oslo, 3. august 1961.

Arnstein Berntsen.

Endelig! - leserne reagerer!

Ad: Harris artikkel om «Universitet I» i nr. 7—8.

Universitet I er trykt i 100.000 eksp. hvorav kanskje 90.000 er i behold.

30-øren i Nordkapp I er trykt i 100.000 eksp. hvorav kanskje 90.000 er i behold.

Teoretisk sett skulle altså disse to merkene ha samme pris, nemlig kr. 30,— i år.

Vi som daglig handler med frimerker vil så gjerne få kjøpe av herr Harris Universitet I til kr. 9,— eller kr. 10,— og det blå Nordkapp I til kr. 20 pr. eksp.

Begge merkene er mangelvare og stigende, og Universitetet I burde gjøre ett hopp for å nå opp til pris i h. t. opplagsstørrelsen.

Alt snakk om kr. 3,— eller kr. 6,— for Universitetet I's vedkommende er utopisk når der er syv frimerkehandlere og 1000 frimerkesamlere som vil gi fra kr. 9,— og opptil kr. 15,—, først og fremst i den hensikt å ha frimerket i det hele tatt, og dernest kanskje tjene noen kroner i det lange løp, da merket som påvist fremdeles er undervurdert i katalogene.

Vennlig hilsen

BERGENS FRIMERKEFORRETNING

Gerh. Mæland.

Om frimerker og frimerkesamlere

Jeg har med interesse lest Eg. Harris innlegg i nr. 7—8 om verdiansettelse på frimerker i Norgeskatalogen.

Som kjent har frimerker, ved siden av den gleden de gir som samleobjekter, også vært regnet som sikker og god pengeplasing. Merkenes verdi bestemmes vanligvis av tilbud og etter-spørsel uavhengig levekostnadsindeksen. Denne verdien vil man også få bekreftet ved å sammenligne frimerkehandlerens innkjøps- og salgspriser. Er ikke handlerne villige til å kjøpe til en pris som ligger en normal fortjenesteprosent under salgsprisen, bør man ikke anskaffe seg merkene fra det hold.

Selv om Universitetsmerket 1941 som kjent ble utgitt med spekulasjon for øye, kan ikke Norgeskatalogens nuværende pris på 12 kroner sies å være feil idet frimerkehandlerne for tiden betaler 7—8 kroner for merket.

Innsenderens syn er etter min mening typisk for det mange samlere har, nemlig at frimerkesamling som hobby ikke skal koste noe. Resultatet er at mange samlere kjøper verdiløs massevare i pakker for å få flest mulig merker fremfor å jakte på samleverdige objekter. Når det kommer til stykket, vil jo de fleste før eller senere tenke på å omsette sine kjære frimerker, og ingen blir vel mer skuffet over å høre at det man har samlet er lite eller ingenting verdt enn de som har brukt sine penger på en uforstandig måte. Det burde derfor være en oppgave for de som veileder nye samlere å fortelle dem ikke bare *hvordan* de skal samle, men også *hva* de skal samle *når* de begynner å bruke penger på sin hobby.

Selvsagt står det enhver fritt å samle hvordan han vil. Dog vil jeg påpeke at samling av motiver som dyr, blomster etc. samt merker fra tvilsomme land (Lehman) neppe vil bli en lukrativ investering, mens det vil lønne seg å samle land i Vest-Europa, U.S.A o. a. De virkelig verdifulle samlinger er selvsagt ikke bygget opp ved å samle alminnelige merker på kontoret, men ved planmessig innkjøp av de merker man er interessert i.

Man bør være oppmerksom på at man ved senere salg kan få igjen det man har betalt for gode objekter og mer enn det. Ved å studere katalogene og internasjonale frimerketidsskrifter vil man også oppdage at mange lands frimerker ofte stiger i verdi som følge av øket interesse for merker fra disse områder. I de siste årene har særlig EUROPA-merkene vært i skuddet, noe som har resultert i store prisstigninger på flere av de første utgavene. Som eksempel kan nevnes at Luxembourg-utgaven 1956 i begynnelsen av august postfrisk kostet 400—500 kroner. Handlerens innkjøpspris lå samtidig på 325 kroner.

Norske frimerker har gjennomgående vært gjenstand for moderate prisendringer, hvilket stiller oss ugunstig ved bytte med utlandet. Jeg vil dog sette et stort spørsmålstegn ved prisen (60 kroner) på Norge nr. 94 (opplag 22.500), et lite påktet merke som vel savnes i de fleste samlinger.

Til slutt noen ord om salg av frimerker over disk. Utenlandske frimerkehandlere gir ved sine annonser oftest inntrykk av å selge til reelle og konkurransedyktige priser. Her i landet brukes AFA-katalogen kritikkfritt som rettesnor ved prisansettelsen. Man bør ikke glemme at når det gjelder frimerker, er det vanligvis et kjøpers marked. Utenlands selges ikke sjelden til langt lavere priser enn denne katalogen antyder, og et nedslag på AFA-prisen er derfor ikke uberegtiget. Tross alt er ikke frimerker mer verdt enn kjøperen er villig til å betale. Det kan derfor ikke nok anbefales å studere et utenlandsk tidsskrift ved siden av N.F.T.

E. Bolstad.

Universitetet och pengarna.

I NFT nr. 7—8 1961 skriver Eg. Harris om katalognoteringarna och tar det norska universitetsmärket (Facit nr. 265) som utgångspunkt för resonemanget. Han anser det vara övervärderat i Norgeskatalogen. Även om jag inte känner någon i katalogkommittén vill jag gärna skrida till dess försvar eftersom Eg. Harris tyvärr ser alltför snävt på situationen.

Om man vill samla «värdebeständigt» så lyder en gammal god regel att man bör samla märken med god hemmamarknad, det vill säga märken som samlas mycket i det egna landet. Ett bra exempel är t. ex. Sverige eller Norge. Motsatsen finnes i t. ex. Togo och Senegalesien (Jag tror icke det finns så många frimärkssamlingar i negerhyddorna. Enda sättet att få deras märken sålda till samlare är att ge ut djur och blommor som motivsamlarna har interesse för).

I Sverige finns tiotusentals samlare. Jag skulle tro att vi har åtminstone 25.000 Norgesamlare i Sverige. I Norge bør ni ha minst 10.000. Det vill säga att vi enbart i Skandinavien har «täckning» för 33 proc. av universitetsmärkets upplaga. Till detta kommer sedan Danmark och Finland, Tyskland, USA etc.

För någon tid sedan fick jag brev från en samlare i USA, som bad mig köpa fem norska universitetsmärken åt honom (I Facit 1961 noteras de i 12 kr. — d.v.s. c:a 15 n. kr.). Jag sprang runt i flera affärer i Göteborg utan att hitta tillräckligt stort antal. Tilgången på universitetsmärket är alltså inte så stor som Eg. Harris vill påskina. Som ett exempel på hur mycket «hemmamarknaden» betyder vill jag för E. Harris nämna ett annat universitetsmärke, nämligen det isländska, som kom 1938 — också det i 100.000 ex. per valör (Facit nr. 237—39). Märkena noteras i bara 3 kr. stycket i Facit. Detta beror givetvis på att det finns betydligt färre samlare på Island än i Norge. Om Island haft lika många samlare som Norge så hade priset även där varit 12 kr.

Handlarna kommer ofta i skottgluggen när priser diskuteras — så även i Sverige. Jag är inte handlare men är beredd att ta dem i försvar. Handlare kan inte låsa fast pengar i frimärken och vänta på att de skall stiga i värde. Handlarna måste se till att deras kapital är i rörelse och ger dem nya inkomster. Den handlare som läser fast sina pengar i hopp om värdestegringar, är snart färdig för fattighuset.

Till Gothia-utställningen i Göteborg lät vi övertrycka ett antal 2-öresmärken, som sedan såldes för 10 öre för att på så sätt få hjälp med finansieringen. Vi trodde först att det skulle räcka med 20.000 märken, men efterfrågan var mycket stor. När vi var färdiga hade vi övertryckt 162.000 st. 2-öresmärken (Facit nr. 72). Upplagan för dessa övertryck är alltså större än för det norska universitetsmärket. Vi vet att alla övertrycken således till samlare och icke till handlare (20.000 st. av dem såldes till USA).

Vill man samla märken billigt, bör man samla märken från länder där det är ont om samlare — från negerstater etc. De kan ofta vare billiga. Men man skall också veta, att man ingenting får för dessa märken när man säljer dem.

«Samlerne bør være så fornuftige at de avstår fra å skaffe seg objektet til denne pris», skriver Eg. Harris om universitetsmärket.

Det är ett farligt råd. Ett ökat nordiskt samarbete kommer att medföra ökat intresse för varandras länder och stigande priser i framtiden. Den som lyder Eg. Harris' råd kommer att upp-
täckta att han förlorar pengar istället för att tjäna några.

Göteborg i augusti 1961

Axel Miltander.

*

Se det var ikke dårlig — hele tre svar på ett innlegg. Men der er sikkert flere som er uenige — enten med Eg. Harris eller disse tre herrer. Spalteplassen står til disposisjon kjære lesere!

Red.

15 ØRE PORTO.

Norgeskatolog nr. 11.

De nedenfor anførte nr. er plaseringen i arket, de som jeg ikke har funnet i helarket som jeg har gått igjennom har jeg merket med ABC osv. Nr. 9 hvitt punkt over ø i venstre øre.

- » 70 hvit flekk over p og under m i portomerke.
- » 90 fargeflekk i øvre høyre hjørne som bryter den hvite rammen.
- » 91 hvit flekk mellom ø og venstre krone, og ytterrammen til venstre smalner nedover nedre venstre hjørne avrundet, nedre ramme smalere enn vanlig.
- » 99 har utspring på øvre venstre hjørne.

A ett stort stykke av bøylen ytterst på venstre posthorn er borte, hvitt punkt til venstre for korset på venstre krone.

B hvit flekk nederst foran N i Norge.

C to hvite punkter foran N i Norge, ytterrammen til venstre ujevnt tykkere nedover.

D hvit flekk ved korset på venstre krone.

E tre lange hvite flekker i ytre ramme nederst, hvit flekk i ytre ramme nederst til høyre.

F hvit flekk på foten av P i portomerke.

G ytterrammen nederst til venstre avrundet hjørne.

H tre hvite flekker under høyre posthorn, hvitt punkt på øvre skråstrek på K i portomerke.

I hvitt punkt i O i portomerke noen av bokstavene i Norge og i portomerke har svake skyggekonturer til høyre.

Dette er hva jeg hittil har funnet av varianter på dette merke.

Johannes Jensen,

Rettelse.

I artikkelen «Filatelistiske ord og uttrykk» var der dessverre et par feil. Henvisningen til Herbert Mowinckels artikkel side 182 og 183 finnes ikke i 1950, men i 1958. Side 117 annen spalte linje 7 ovenfra står det: Pl. III ny plateoppseting av pl. I osv. Skal være: pl. II ny plateoppseting osv.

E. W.

BOKHYLLEN.

Editors of philatelic works are requested kindly to send review copies to the following address:

Die Herren Verleger von philatelistischen Arbeiten werden ersucht, Rezensionsexemplare davon an die untenstehende Adresse gef. zu senden:

Norsk Filatelistisk Tidsskrift,
Redaksjonen,
P. O. Box 49, Minde—Bergen,
(Norway, Norwegen).

AFA Frimerkekatolog Europa 1962 utgitt av Aarhus Frimerkehandel, Bruunsgade 33, Aarhus. — Format 14 x 20,5 cm 1520 sider, innb. nkr. 48,—, heftet nkr. 41,—.

Det er alltid med en viss spenning vi tar for oss den nye utgaven av AFA-katalogen. Mange års erfaring sier oss at her finner vi noe bortimot den riktige angivelsen av dagens **bruttpriser** på de europeiske frimerkene. AFA har holdt seg for god til i eget profittøymed å blåse «populære» utgaver i været. De legger vinn på å være så objektive som mulig. At det er en masse justeringer — og selvsagt nesten utelukkende oppover forbauser nok ingen, det står jo i stil med den alminnelige prisstigning.

At vi ikke er enig i alle stigningene er så sin sak, men i de fleste tilfelle er det ikke noe katalogen kan for. Vi tenker på disse typiske motivmerkene som etter vår mening prises alt for høyt. Siste eksemplet er Europamerkene fra i fjor. At spekulasjonsmerket fra Liechtenstein er kommet opp i hele kr. 60,— smaker litt av sensasjon, og vi er redd for at det kommer til å gå nedover med årene. Men jevnt over ligger alle disse Europamerkene langt over den pris hva tilsvarende utgaver tilsier. Men det er nok her som ellers tilbud og etterspørsel — og så er det nå slik da at de fleste samlere skal henge seg på alle disse fellesseriene.

Ellers er det selvsagt fortsatt stigning på de klassiske merkene av alle slag, men det er så vidt vi kan se ingen sensasjoner, og det er nok også rett og riktig.

Vatikanstaten fortsetter med de skyhøye prisene, men en gang må en vel nå toppen der også. Prisene på brukte merker er for selv de siste utgavene langt over hva merkene koster på postkontoret. Etterspørselen må være enorm siden slike priser fortsetter.

At sideantallet er øket fra 1472 fra i fjor til 1520 i år er bare et naturlig resultat av den økte frimerketrykking.

Det vi har mest å utsette på årets AFA-katalog er ikke prisene i den, men prisen på den. N.kr. 48,— synes vi nok er noe for stivt.

AFA Frimærkekatolog Skandinavien 1962, utgitt av Aarhus Frimærkeforretning, Aarhus. Format 14 x 20,5 cm, 136 sider. Pris nkr. 7,20.

Også i år kommer AFA med sin avlegger over nordiske frimerker. Hvorfor denne har titlen Skandinavien forbauser oss nok en del — hverken Finland eller Island hører med til den skandinaviske halvøy, men det er jo en underordnet ting. Men hvorfor ikke kalle den rett og slett Norden?

Oppsettet og prisingen er nøyaktig den samme som i Europakatalogen. Verd er å nevne for alle Danmarksamlere at AFA i år har tatt med dobbeltpregningene på 10 øre talltype. I forordet sies det at nyere undersøkelser viser at det i de danske stålstikkmerker finnes så mange dobbeltpregninger og platesår at en fullstendig katalogisering ville sprengte katalogens ramme. Det spås imidlertid at det ville komme en spesialkatalog over disse merker.

En ting som forbauser oss er at for Sveriges vedkommende finnes omtrent samtlige førstedagsstempler avbildet, mens Norge og Danmark avspises med noen få. Finland slutter prisingen av FDC i og med Paasikivi 1950 med en hale om at ved senere utgaver er ikke anvendt egentlige førstedagsstempler med angivelse av «Första Dagen» i stemplet. Kjære AFA, dette er snurrepiperi. Både Norge og Sverige har forlengst sluttet med det, men her regnes de med. Nei, ta Finland med på samme linje. Det blir laget spesialstempler til omtrent hver eneste nyemisjon i Finland også.

Om FDC's skal prises i det hele tatt — se det er et annet spørsmål.

Stanley Gibbons Postage Stamp Catalogue — Part III, America, Asia and Africa 1962, utgitt av Stanley Gibbons Ltd, 391 Strand, London W. C. 2. Innbundet, format 12,5 x 21 cm, 1044 sider, pris 27/6d + porto 1/8d.

Forrige utgave av part III — den blå Gibbons var 1960-utgaven og har allerede lenge vært utsolgt fra forlaget. Gibbons utgir som bekjent bare part I, som dekker det Britiske Samveldet, hvert år. Annet hvert år kommer så vekselvis Europakatalogen og oversjø-katalogen. Opplaget for katalogene øker for hver utgave, og som markedet ligger an med stigende etterspørsel og fallende pengeverdi, viser også årets blå Gibbons en markant stigning på nær sagt alle land og alle utgaver. Som vanlig har Gibbons omarbeidet en del land og områder, vi nevner: Egypten, Liberia, Persia og U.S.A. Blant de nye afrikanske statene som nå er tatt med kan vi nevne: Kongo, Katanga, republikken Mali og Somalia.

Prisstigningene til tross er likevel katalogens noteringer nøkterne. De representerer jo som bekjent firmaet Stanley Gibbons' salgspriser, men

hos andre handlere og i samlerkretser opererer man jo som vanlig med varierende rabatter på Gibbons' priser. Som Gibbons andre kataloger er også «den blå» spekket med en mengde opplysninger utenom den rent katalogmessige oppramsning av merkene, noe som gjør Gibbons katalogene til små håndbøker. Som sine forgjengere er årets utgave en nødvendighet for alle som samler de oversjøiske stater.

Stanley Gibbons melder forøvrig at 1962 utgaven av «den røde Gibbons», som dekker det Britiske Samveldet, vil bli utgitt 15. september, prisen blir 22/6d pluss porto.

Facit Speisalkatalog Nordiska Länders Frimärken 1962, utgitt av Frimärkshuset AB, Stockholm. Format 13 x 18,5 cm, 420 sider, pris nkr. 14,50.

Vi må innrømme at vi er svak for pene bøker med godt papir og god trykk, og det lar seg ikke nekte at vi følte et visst velbehag da vi fikk den nye Facitkatalogen i hende — plastikkglinsende gul og grønn.

Sannelig skal det noe til at innholdet skal være like godt som utstyret, men det vet vi det er at Facit er en katalog for den kresne samler er gentatt inntil kjedsommelighet, så vi skal nøye oss med å slå fast at 62-utgaven er like god som sine forgjengere, ja endog bedre.

Vaskeseddelen forteller oss at Norge, Færøyaner og Dansk Vestindien er forbedret og utvidet, samtlige nordiske lands førstedagsbrev er notert — også de finske — og det er tolv sider med illustrerte prakt eksempeler av eldre merker — riktignok brorparten svenske. Ingen dum idé det forresten, for jamen kan en se mye rart i bytteheftene som går under betegnelsen prima.

At Facit følger med tiden er jo ikke mer enn vi skulle vente, og nå har de hivd seg over motivene også, og katalogiserer Norden i beste temastil.

Om prisene er å si at de ligger på det ventede nivå — et godt stykke over hva vi er vant til, men svenskene er nok et hakk over oss i så henseende. Facitprisene til grunn blir vi nok en del rikere enn vi visste om. En ting er å legge merke til — salgsprisen for Facit her i landet er uendret selv om den er steget i hjemlandet.

En liten ting kanskje, men stor nok for oss — Håkonshallmerkene «utgåvos» ikke «i samband med årets festspel i Bergen», men i forbindelse med åpningen av Bergens Filatelist-Klubs jubileumsutstilling «Bergen 1961».

Vennligst rett det i neste utgave, for i motsetning til «Gothia 61», «Filex» og «Filos 61» ble det gitt ut **frimerker** til «Bergen 1961».

Store forandringer i stjerneserien.

Følgende merker er helt utsolgt også i stjerneposen: 20 øre ny løve, 30 øre Jølster u/vm., 30 øre Jølster tykt papir, 15 og 20 øre Wessel, 60 øre Grieg, 20 øre London, 30 øre Postverket 300 år, 25 øre Peter Dass, 25 øre Haakon 7, 75 år, 25 øre Garborg, 15, 30 og 55 øre Vinterolympiade, 40 øre tjenestemerker, lite format.

Følgende merker er opphevet i stjerneklassen: 25 øre grå Haakon 7, 15 øre løve u/vm. og 20 øre tjenestemerke, lite format.

Stjerneserien koster pr. 25. august i år kr. 140,48 hvorav det er tjenestemerker for kr. 31,72.

Bruksserien med Haakon VII billede.

Sirkulæret fra Poststyret av 19. august 1961 melder at frimerkene med Kong Haakons portrett ikke lenger skal selges på poststedene. Postverkets frimerkesalg til samlere, Oslo, skal imidlertid fortsatt ha merkene til salgs. Merker som ikke er solgt skal poststedene sende inn til Frimerketellings-kommisjonen fra 1. september.

Meddelelser fra Forbundet.

Etter lovenes § 5 skal landsmøte holdes hvert 3. år til den tid og på det sted som bestemmes av styret, dog senest innen utgangen av juni måned.

Klubber som måtte være interessert i å arrangere landsmøtet 1962, anmodes om å sende ansøking til Forbundet innen årets utgang.

NORSK FILATELISTFORBUND

Arnstein Berntsen,
president.

BYTTE med samlere og handlere søkes. Ønsker bedre eldre og nyere Norge. Gir nyere Tsjekkoslovakiet. Basis AFA.

LEIF KOCK,

Postboks 332, Aarhus, DANMARK

NORGES BYPOSTER

Av ing. Carl A. Pihl.

1. januar 1879. Som før, men firmanavnet begynner med KRISTIANSSUNDS. Steintrykk i ark à 100 (10×10). Papir hvitt. Tagget.

9. 4 øre, ultramarin.		
a. Tagget 11¼	2,—	20,—
b. Tagget 11¼×13	—	—
c. Tagget 12½×11¼	20,—	—
d. Tagget 12½×13	—	—
10. 7 øre, rødlilla.		
a. Tagget 11¼	2,—	—
b. Tagget 12½	—	—
c. Tagget 12½×13	2,50	—
d. Tagget 13	—	—
e. Tagget 13, nedentil 12½	—	—

Nr. 10 også på utpreget tynt papir. Tagging 11½ synes å være den normale, for nr. 10 også 12½×13. I tillegg til de oppførte taggemål har nr. 9 vært rapportert med tagging 13, nr. 10 med 11½×13, 12½×11½ og 13×12½.

Desember 1879. Portrett av Mads Andersen. Tofarget steintrykk i ark à 100 (10×10), med dele- eller retningslinjer i hjørnene mellom de enkelte merker. Papir hvitt. Linjetagget 10½.

11. 1 øre, brunsvart og lilla	—,50
12. 2 øre, brunsvart og lilla	—,50
13. 4 øre, brunsvart og sinoberrød	—,50

14. 5 øre, brunsvart og gul	—,50
15. 7 øre, brunsvart og grønn	—,50
16. 10 øre, brunsvart og grafiolett	—,50

Arkene ofte utagget på 1—2 sider og partielt utaggede randmerker forekommer derfor. Grunnet feilperforering påtreffes av og til eksemplarer i irregulært format.

Utgaven rakk neppe å bli satt i omløp før Byposten lukket, stemplet er merkene ikke sett.

Prøvetrykk:

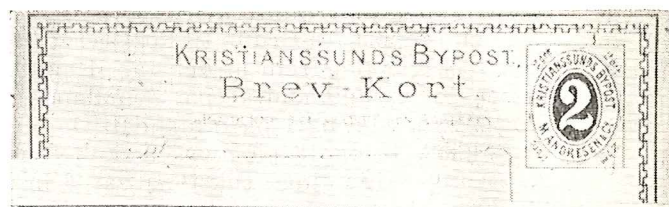
Utaggede «die-proofs» på rødkattig hvit kartong er kjent, uten tiltrykt farge i hjørnene og i ovalbåndet rundt midtfeltet.

P. 1. 1 øre, gråoliven	—
P. 2. 2 øre, gråoliven	—
P. 3. 4 øre, gråoliven	—
P. 4. 5 øre, gråoliven	—
P. 5. 7 øre, gråoliven	—
P. 6. 10 øre, gråoliven	—

Utaggede eksemplarer av samtlige verdier skriver seg fra prøveark som skal være levert 15. desember.

P. 7. 1 øre, brunsvart og lilla	25,—
P. 8. 2 øre, brunsvart og lilla	25,—
P. 9. 4 øre, brunsvart og sinober	25,—
P. 10. 5 øre, brunsvart og gul	25,—
P. 11. 7 øre, brunsvart og grønn	25,—
P. 12. 10 øre, brunsvart og grafiolett	25,—

P. 10 og P. 11 er også funnet med førstnevntes gule oval- og hjørnetrykk på baksiden av merkene.

Brevkort:

1. januar 1879. Forsiret ramme, tekst i fire linjer, merkestempel i talltype i øvre høyre hjørne. Format 134×77 mm. Kartong gråaktig hvit.

1. 2 øre, ultramarin	5,—	—
2. 4 øre, rødlilla	5,—	—

BREV-KORT

(Paa denne Brev skives kun Adressen.)

Desember 1879. Forsiret ramme, tekst i tre linjer, merkestempel med portrett av Mads Andersen i øvre høyre hjørne. Format 135×69 mm. Kartong gråaktig hvit.

3. 2 øre, rød	1,50	—
4. 4 øre, blå	2,—	—

Krs Bypost

11/9

78

Poststempler:

1. Stempel i typesats med «Krs Bypost», derunder dato i to linjer. Stempelfarge svart.
2. Toring-stempel, 30 mm, med CHRISTIANSSUNDS BYPOST i steinskrift, M. ANDRESEN & Co. i antikva. I midten dato i tre linjer. Stempelfarge svart.
3. Blyant- og blekkannuleringer forekommer.

Christianssunds Bypost (II).

En ny bypost ble opprettet av bankbokholder Johan C. Bruun 1. mars 1887.

Av en rapport fra Bruun til Poststyret 18. juni 1888 går det frem at det var 10 postkasser på Kirkelandet, 1 på Gomalandet, 2 på Nordlandet og 1 på Innlandet. De ble tømt kl. 9, 14 og 18 på hverdager, helligdager ingen tømning. Takstene var 5 øre for brev, 10 øre for pakker, senere også særskilt trykksakporto. Antall forsendelser det første året var ca. 7.400.

Etter anbefaling av byens myndigheter fikk Bruun tillatelse til å fortsette også etter den nye postloven i 1888, men byposten ble dårlig betjent og syknet hen ut på vårparten 1889.

13. juni 1889 hadde «Kristiansundsposten» en artikkel under overskrift «Et Var-

ske med Hensyn til Postkasserne» hvorav siteres:

«Som man vil erindre forsøgte men at faa etableret en Bypost her paa Stedet, hvilket Foretagende imidlertid af Mangel paa Tilslutning efter en kort Tid at have været i Virksomhed maatte opgives. Man har bare Erindringen om Institutionen og Bypostkasserne som fremdeles straalte paa Byens Gadehjørner med sin røde Farve....»

Ikke faa Mennesker, specielt da Landbefolkningen forveksler Bypostkasserne med almindelige Brevpostkasser og trøstigen stikker Breve, bestemte til udenbyes Steder i førstnævnte Kasser og dermed er Godtfolk daarlig tjent. I den paa Herr Engdals forrige Gaard anbragte Bypostkasse strutter det formelig af Breve...»

Denne artikkelen fikk nok Poststyret rede på og utba seg derfor en redegjørelse fra byens postmester, som i en ekspedisjon av 17. august blant annet svarte:

«...i samtlige private Bypostkasser befandtes ved Aabningen 14 Breve, hvoraf 8 i den omtalte paa Engdals forrige Gaard anbragte... Saasnart man blev underrettet om at Bypostens Virksomhed f. T. var indstillet, blev Brevkasserne ogsaa øieblikkelig nedtagne. Jeg har idag talt med Bypostens Eier, Bankbogholder Brunn, og paa Forespørgsel om han agtede at ophøre med denne Virksomhed erklærede han at dette var Bestemmelsen, da samme for hans Vedkommende var forbundet med Tab som følge af, at han tildels maatte betjene sig af fremmed Hjælp, men at han paa den anden Side sad i Underhandlinger med en Mand om at sælge Byposten, hvilket vil blive afgjort i Løbet af Sommeren.»

Dette førte ikke frem og offentlig bypost ble opprettet fra 1. januar 1890.

Frimerker:

1. mars 1887. Verditall i oval. Steintrykk i ark av ukjent størrelse. Papir hvitt. Tagget 9½.

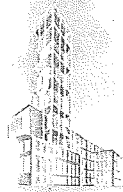
II 1. 5 øre, rød	5,50	5,—
II 2. 5 øre, grunn	3,50	—
II 3. 5 øre, a. Ultramarin	7,—	—
b. Blå	10,—	—

„Motiva 61“ og FIPCO-Kongressen i Århus.

FRIMERKEUTSTILLINGEN
MOTIVA 61

FRIMERKEUTSTILLINGEN
MOTIVA 61

ÅRHUS 25.-27. AUGUST 1961

*Norsk Filatelistisk Pileskip
Box 84
Alnabru - Bergen*

Siden 1951, da det for første gang ble arrangert en utstilling av utelukkende motivsamlinger på Postmuseum i Stockholm, har det her i Norden ikke vært holdt frimerkeutstillinger som spesielt har vært viet den nyeste gren av filatelia. Derfor var den internasjonale motivutstilling, «Motiva 61», som ble holdt i Århus 25.—27. august, imøtesett med både forventning og stor interesse. Utstillingen holdt til i Århus' vakre høyst funksjonalistiske rådhus, og samlingene var oversiktlig anbragt i skråttstilte rammer, som både letter oppsettningen av albumbladene og studiet av eksponatene. Redaktør Klaebel og hans hjelpere hadde nedlagt et stort arbeide med arrangementet av utstillingen, som såvel filatelistisk som besøkmessig ble en stor suksess. Den vil utvilsomt bidra til øket tilslutning til motivsamlingen og forståelse for denne i videste forstand kulturelle måte å samle frimerker på. Publikum studerte ivrig de utstilte 90 eksponater, som viste ca. 50 forskjellige motiv- eller temaområder.

Juryen som besto av redaktør Olle Cronsjø, Stockholm og disponent Odd Graham, Oslo (jurys danske medlem fikk dessverre forfall) uttalte i sin beretning, at utstillingen sto på et kvalitetsmessig høyt nivå hvilket fremgår av at der kunne utdeles 2 gullmedaljer, 4 vermeil, 12 sølv- og 12 bronsjemedaljer (alle med vakre premier) samt 11 diplomer. Man kunne imidlertid dessverre ennå konstatere at en del samlinger ikke var bygget opp og montert etter de retningslinjer som er angitt i det nye Fip-Fipco-fellesreglement for motivsamlinger: Frimerket skal stå i sentrum av enhver motivsamling. Tegninger, malerier, kort og avisutklipp og annen ikke filatelistisk «utsmykking» hører ikke hjemme på noe blad i en frimerkesamling.

Samtidig med utstillingen holdt den internasjonale federasjon for motivsammlere, FIPCO, sin 12. kongress, under ledelse av presidenten, professor Dr. Joerger, Karlsruhe. Delegerter fra 22 land deltok, og flere viktige saker var oppe til behandling, bl. a. den for alle samlere så viktige sak: Bekjempelse av frimerkeflommen, særlig alle spekulasjonsutgaver. Kongressen besluttet å ta denne sak opp i samarbeid med FIP, gjennom

de to organisasjoners felles kontaktkommisjon, slik at der fra alle samleres side kan gjøres et felles fremstøt i kampen mot frimerkespekulasjonen i en rekke land, som skader filatelia i høy grad.

Det festfilatelistiske ble selvsagt ikke forsømt: Århus' borgermester holdt mottagelse i Rådhuset for kongressen og utstillerne, der var kamerataftener og avslutningsfest med premieutdeling, og besøk i «Den gamle By». Under dette besøk var «byens» meget gamle postkontor betjent av «postmesteren» i den tids postmesteruniform, og kongressens særstempel ble anvendt i 2 timer.

«Motiva 61» viste i fullt monn allsidigheten ved motivsamlingen, hvor den personlige innsats, kunnskapene om det tema som behandles og almen filatelistisk kunnskap i skjøn forening spiller en slik avgjørende rolle. *Odd Graham.*

Dansk missionskilovare med mange mærker af stort format sælges Pr. nkr. 17,— + porto, sendes paa efterkrav.

K. LEHMANN

Nyskiftevej 37 — København Vanløse

EXCHANGE

stamps with worldwide collectors. Send 25 used commemorative stamps and receive international exchange magazine. Your name listed on request.

Stamp Exchange, 2144 Althea,
Niagara Falls, Canada

Førstedagskonvolutten.

Ny tre-farge-trykk spesialkonvolutt for Nansen-merkene 10. okt. Bestilling sendes innen 30. september 1961 til:

N.F.T.'s

FDC-SERVICE

Boks 140, Bergen

Postgirokonto
nr. 707 63

Pris kr. 0,40
pr. stk. eller
kr. 1,90 pr.
komplett FDC
til oppgitt ad-
resse. Abonne-
ment noteres
for kommende
utgaver.

SAMLERE I

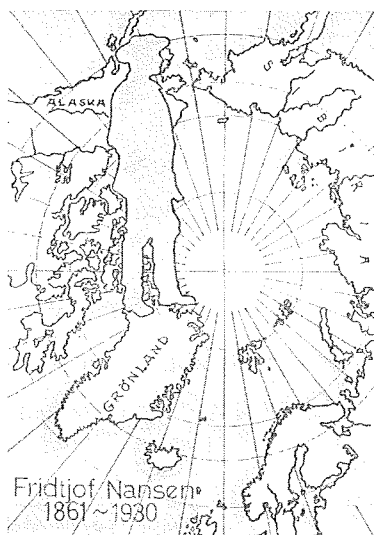
BRUK

SAMLERNES

EGNE

KONVULUT.

TER

„Filos 61“.

Oslo Filatelistklubb har oppnevnt følgende komiteer til å stille med utstillingen «Filos 61» i anledning klubbens 75-årsjubiléum.

Utstillingskomité: Anders Evensen, formann, Sven Chr. Franke, sekretær, Axel Holst, kasserer, Arnstein Berntsen, finanskomité, Wilhelm Ulleberg, teknisk komité, Trygve Sommerfeldt, festkomité og Leiv A. Brecke, reklame og propagandakomité.

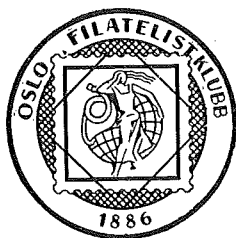
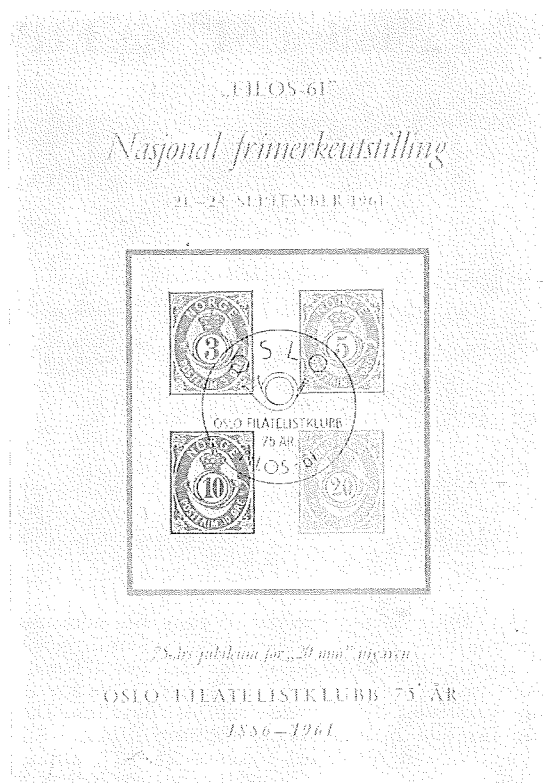
Øvrige komitémedlemmer er: Aage Biering, finanskomité, Kr. Hangeraa, Aksel Michelet, Oscar Sørensen, Harold Hvistendahl og Elfren Rebolledo, teknisk komité, Thora Fossum, festkomité, Egil Meidel Hopp, Tor Holtan, Per Wibe Due og Thor Hemstad, reklame og propaganda-komité.

DANMARK—FRANKRIKE

Halv AFA-pris. Utvalg eller mankoliste.

Forstander *Dahlerup*,

Orevej 82, Vordingborg — DANMARK

«FILOS-61»

FRIMERKEUTSTILLINGEN

i anledning Oslo Filatelistklubbs 75 års jubileum
i Oslo Handelsstands lokaler 21.—24. september 1961.

På utstillingen eget postkontor med spesialstempel.

Minneblokk med plate I av 3, 5, 10 og 20 øre 1886.

Pris kr. 3,—.

Spesialkonvolutter kr. 0,50 pr. stk.

Forhåndsbestillinger sendes Filos-61, Postboks 298, Oslo.

(Ved forsendelse kommer porto i tillegg.)

Redaksjonen avsluttet 2. september 1961.

Norgeskatalogen 1961

17. utgave.

Katalogen inneholder nå to helsides fargeplansjer, som gjengir 30 blåfarger og 30 rødfarger.

Katalogen fåes hos bokhandlere, frimerkehandlere og hos enekommisjonæren,

G. SANDBERGS Frimerkehandel

Rådhusgt. 28, OSLO

Pris kr. 12,50 + trykksakporto kr. 0,90

ZUMSTEIN 1962

EUROPA-KATALOG.

45. opplag. Innhold: Alle Europas merker, utenlands-postkontorer og tidligere tyske kolonier. Innbundet i hellerrets bind, over 20.000 illustrasjoner, ca. 120.000 prisnoteringer, 1550 sider.

Pris SFr. 21.— m/register
SFr. 23.—. Porto SFr. 2.20.

SPESIALKATALOG SVEITS/LIECHTENSTEIN.

XVI. opplag. 610 rikt illustrerte tekstsider. Pris heftet SFr. 10.—, innbundet m/register SFr. 12.—. Porto SFr. 1.40.

SVEITS/LIECHTENSTEIN-katalog i lommeformat.

Særtrykk av Europa-katalogen, ca. 100 sider. Pris SFr. 1.—. Porto SFr. 0.20.

ORDLISTE «A» med katalogens tekniske — og andre uttrykk oversatt til norsk. Pris SFr. 1
Tilsalgs i alle frimerkeforretninger eller direkte fra forlaget (filatelistisk frankering) ved innbetaling av beløpet pr. internasjonal postanvisning til

ZUMSTEIN & CIE, Inh. Hertsch & Co,
Postfach 1291, Bern 2, SVEITS.

28.187 Prisændringer i den nye AFA Europa

AFA Europa Katalog 1962.

1520 sider med over

17.000 Afbildninger.

Hæftet nkr. 41.00, i

Hellærredsbind nkr. 48.00

AFA Skandinavien 1962.

136 Sider med over

1000 Afbildninger nkr. 7.20

AFA Danmark Fireblokkliste 1962 Kr. 2.00

Porto ekstra

Faas hos Bog- og Frimærkehandlere eller direkte fra

AARHUS FRIMÆRKEHANDEL

Tlf. (061) 2 55 93

BRUUNSGADE 33, AARHUS

Postgiro København 17 264

Herr Per Harald Jensen,
Sportsvn. 2,
Lilleaker.

BOKTRYKK

DYPTRYKK

OFFSETTRYKK

BOKBINDERI

KARTONASJEFABRIKK

KONVOLUTTFABRIKK

PAPIRFABRIKK

PAPIR OG KONTORSAKER

EN GROS

FORLAGSVIRKSOMHET

EMIL MOESTUE A/S

Utsalg- og trykksak-kontor

SKIPPERGATEN 38 – 40

ENELEVERANDØR AV FRIMERKER TIL DET NORSKE POSTVERK